

Profesionālās ievirzes izglītības programma

„Vokālā mūzika” Kora klase

20V 212 06 1

Mācību priekšmeta „**DZIEDĀŠANA**” programma

Izglītības programmas

Īstenošanas ilgums: **8** gadi

Apjoms: **2572** stundas

APSTIPRINĀTS

Vaiņodes Mūzikas skolas direktore:

(M. Ulberte)

2019. gada

Profesionālās ievirzes izglītības programma
„Vokālā mūzika” Kora klase”
Mācību priekšmeta „Dziedāšana” programma
Apjoms 280 stundas

Apjoms: 280 stundas

1. Mērķi un galvenie uzdevumi:

- apgūt dziedāšanas pamatprasmes un pamatzināšanas;
- veicināt muzikālo spēju attīstību;
- nodrošināt audzēkņiem iespēju sagatavoties profesionālās vidējās izglītības ieguvei kora diriģēšanas vai akadēmiskās dziedāšanas izglītības programmās;
- veidot vērtīborientāciju mūzikā atbilstoši uzņemšanas prasībām mūzikas profesionālās vidējās izglītības programmās;
- sekmēt muzikālās darbības pieredzes apguvi dziedāšanā un attīstīt jaunrades spējas mūzikā;
- sekmēt audzēkņa emocionālo un intelektuālo attīstību;
- atraisīt audzēkņa muzikalitāti un individuālās radošās spējas;
- attīstīt ritma izjūtu un muzikālo domāšanu;
- paplašināt ieskatu dažādu tautu kultūras mantojumā;
- pilnveidot muzikālās dramaturģijas uztveri un tās radošu pielietojumu;
- attīstīt audzēkņa individuālās muzicēšanas prasmes un iemaņas.

2. Programmas saturs un tā apguves secība

Programmas apjoms paredzēts 8 mācību gadiem, apgūstot un attīstot vokālās iemaņas, elpošanu un māksliniecisko izpildījumu.

Programmas satura apgūvē galvenā loma ir mācību stundai skolotāja vadībā.

No 1. – 8. klasei notiek 1 mācību stunda nedēļā. Programmas saturs ietver dažādas grūtības pakāpes, ievērojot pakāpenības principu un audzēkņa fiziskās dotības, lai izpildītu vingrinājumu, vokālīžu, tautasdziesmu un oriģināldziesmu apguvi, un programmas noslēgumā audzēkņi spētu pilnvērtīgi izpildīt izglītības programmā „Kora klase” noteiktās prasības.

1. mācību gads

Audzēkņa fizisko dotumu pārbaude. Audzēknis skolotāja vadībā apgūst pareizas brīvas stājas veidošanu, pareizas elpošanas pamatelementus, veido līdzenu dziedājumu, risina intonatīvas problēmas, strādā pie tembrālā skanējuma meklēšanas.

Mācību gada laikā audzēknis apgūst:

- elpas nostādnes un balss iedziedāšanās vingrinājumus;
- 2 - 4 vokālīzes;
- 3 - 6 tautasdziesmas;
- 2 – 4 oriģināldziesmas, atbilstošas audzēkņa vokālām iemaņām.
- Izvēlētais repertuārs tiek balstīts uz oktāvas apjoma diapazonu, līdzenu balsvedību ceturtdaļnošu un astotdaļnošu ritmiskā zīmējumā.

Mācību gada 2. semestrī piedalās mācību koncertā, izpildot:

- 1 dziesmu ar pavadījumu
- Pārceļšanas eksāmenā, izpildot 1 dziesmu:
- latviešu tautasdziesmu *a cappella* vai
- oriģināldziesmu latviešu valodā ar pavadījumu.

2. mācību gads

Audzēknis strādā pie skaņveides iemaņu apguves, balstoties uz diafragmālo elpošanu. Turpinās darbs pie tembrālā skanējuma, artikulēta un līdzena dziedājuma veidošanas. Pamazām tiek paplašināts apgūstamo dziesmu diapazons un ritma elementi, blakus līdzennai balsvedībai, tiek iekļauti lēcieni kvartas un kvintas apjomā un sešpadsmitdaļu kustība. Gada laikā audzēknis apgūst elpas nostiprināšanas balss iesildīšanas un tehniku attīstošus vingrinājumus:

- 3 – 5 vokālīzes;
- 4 – 7 tautasdziesmas;
- 3 – 5 oriģināldziesmas.

Mācību gada laikā audzēknis piedalās vienā vai divos mācību koncertos.

2. semestrī izpilda:

- Vokālīzi vai tautas dziesmu un oriģināldziesmu ar pavadījumu.

3. mācību gads

Audzēknis skolotāja vadībā izkopj diafragmālās elpošanas iemaņas gan līdzenā dziedājumā, gan plašākos intervālos, strādā pie tembra veidošanas un diapazona paplašināšanas, dinamikas variēšanas un emocionālas teksta snieguma iemaņu apguves. *Attaca* – tās veidi un nozīme skaņveidē.

Gada laikā audzēknis apgūst elpas nostādīšanas, balsi iesildošos un tehniku attīstošos vingrinājumus, kā arī:

- 3 – 5 vokālīzes;
- 4 – 7 dažādu tautu tautasdziesmas;
- 3 – 5 oriģināldziesmas.

Mācību gada laikā audzēknis 2x piedalās mācību koncertos un pārceļšanas eksāmenā.

2. semestrī izpilda:

- Vokālīzi vai tautas dziesmu un oriģināldziesmu ar pavadījumu.

4. mācību gads

Audzēknis skolotāja vadībā strādā pie balss kustīguma un attīstības, diapazona paplašināšanas, dažādu vokālo štrihu (*legato, non legato, staccato*) apguves, iepazīstas ar dažādu laikmetu komponistu dziesmām un mūzikas stiliem, apgūst priekšstatus par rezonatoriem, sāk apgūt dziesmas arī svešvalodās. Dziesmu balsvedība kļūst sarežģītāka, diapazons pārsniedz decīmu, biežas tempa un dinamikas maiņas un gadījuma alterācijas zīmes.

Gada laikā audzēknis apgūst:

- elpu un balss attīstību sekmējošus vingrinājumus;
- 3 – 5 vokālīzes;
- 4 – 7 tautasdziesmas;
- 3 – 5 oriģināldziesmas (arī svešvalodās);

Gada laikā audzēknis 2x piedalās mācību koncertos un pārceļšanas eksāmenā, izpildot:

- 1. semestrī – tautasdziesmu *a cappella* un oriģināldziesmu ar pavadījumu;
- 2.semestrī – vokālīzi vai tautas dziesmu un oriģināldziesmu ar pavadījumu, dzejolis.

5. mācību gads

Audzēknis skolotāja vadībā strādā pie diapazona paplašināšanas, reģistru izlīdzināšanas, apgūst jaunas iemaņas – nelielas pasāžas, garākas sešpadsmitdaļnošu kustības, iepazīstas ar dažādiem mūzikas stiliem (romantisms, renesanse), turpina pilnveidot vokālo štrihu (*legato, non*

legato, staccato) apguvi un pielietojumu. Apgūst sarežģītāku balsvedību ar tritonu lēcieniem, biežām alterācijām.

Gada laikā audzēknis turpina pilnveidot elpas un balss attīstības vingrinājumus, kā arī apgūst:

- 3 – 5 vokalīzes;
- 4 – 7 tautasdziesmas;
- 3 – 5 oriģināldziesmas (arī svešvalodās).

Audzēknis 2x gadā piedalās mācību koncertos un pārceļšanas eksāmenā, izpildot:

- 1.semestrī – tautasdziesmu *a cappella* vai oriģināldziesmu ar pavadījumu;
- 2.semestrī – vokalīzi vai tautas dziesmu un 1 oriģināldziesmu, dzejolis.

6. mācību gads

Audzēknis skolotāja vadībā veic balss reģistru izlīdzināšanu, turpina iepazīties ar dažādu mūzikas stilu dziesmām, apgūst sarežģītāku balsvedību, dinamikas veidus un to pielietojumu skaņveidē, pakāpeniskas un straujas dinamikas un tempa maiņas.

Gada laikā audzēknis turpina pilnveidot elpas un balss attīstības vingrinājumus, apgūst:

- 5 – 6 vokalīzes;
- 4 – 8 tautasdziesmas;
- 4 – 6 oriģināldziesmas (arī svešvalodās).

Audzēknis 2x gadā piedalās mācību koncertos un pārceļšanas eksāmenā, izpildot:

- 1. semestrī tautasdziesmu *a cappella*, vai oriģināldziesmu;
- 2. semestrī – vokalīzi vai tautas dziesmu un 1 oriģināldziesmu, dzejolis.

7. mācību gads

Audzēknis skolotāja vadībā attīsta balss skanīguma iespējas, turpina darbu pie reģistru izlīdzināšanas, iepazīstas ar sava balss aparāta uzbūvi un tā orgānu piedalīšanos skaņveidē, iepazīstas ar balss higiēnas nosacījumiem un to nozīmi balss attīstības procesā, pilnveido pakāpeniskas un straujas dinamikas un tempa, metra un ritma maiņas pielietojumu.

Gada laikā audzēknis turpina pilnveidot iegūtās prasmes un zināšanas, cenšas tās praktiski pielietot gan solfedžo, gan kora stundās. Audzēknis apgūst:

- 5 - 6 vokalīzes;
- 4 – 6 tautasdziesmas;
- 6 – 8 oriģināldziesmas.

Gada laikā audzēknis 2x piedalās mācību koncertos un pārceļšanas eksāmenā, izpildot:

- 1. semestrī – tautasdziesmu *a cappella* vai 1 oriģināldziesmu ar pavadījumu
- 2. semestrī – vokālīzi vai tautas dziesmu un 1 oriģināldziesmu ar pavadījumu, dzejolis.

8. mācību gads

Audzēknis skolotāja vadībā turpina pilnveidot un nostiprināt iegūtās prasmes un iemaņas, cenšas patstāvīgi tās pielietot praktiski. Prot veidot pilnskanīgu, emocionāli bagātu, tehniski izstrādātu un dinamiski niansētu dziedājumu.

Gada laikā audzēknis apgūst:

- 5 – 7 vokālīzes;
- 5 – 8 tautasdziesmas;
- 5 – 8 oriģināldziesmas dažādos mūzikas stilos.

Gada noslēguma pārbaudījumā izpilda:

- tautasdziesmu;
- oriģināldziesmu ar pavadījumu.

Noslēguma prasības (skolas beigšanas eksāmens)

Jāprot dziedāt:

- no galvas *a cappella* latviešu tautas dziesma vai oriģināldziesma ar pavadījumu;
- runāt no galvas dzejoli.

Apliecināt vokālās iemaņas:

- dziedātāja stāju;
- elpošanas iemaņas;
- skaņveidi;
- dikciju un artikulāciju;
- diapazona atbilstību;
- ar balsi un attieksmi tēlaini izteikt dziesmas saturu.

Mācību sasniegumu vērtēšana

Audzēkņa zināšanas, prasmes un sasniegumus vērtē 10 punktu skalā, vērtēšana notiek:

- uzsākot mācības – ievadvērtēšana, kurā noskaidro audzēkņa sākumzināšanas un konkrētā uzdevuma izpratni;
- darba procesā – formatīvā vērtēšana mācību stundās, mācību koncertos, kontrolstundās;
- robežvērtēšana – mācību koncerti, eksāmeni.

Vērtēšanas forma:

- vokālais sniegums;
- tehniskais izpildījums;
- mākslinieciskais izpildījums.

Vērtēšanas veidi:

- kārtējā pārbaude;
- sistemātiska informācijas apkopošana par audzēkņa mācību sasniegumiem.

(Vērtējuma skaidrojumu un komponentus skat. Pielikumos Nr.1 un Nr. 2)

Mācību darba formas un metodes

Galvenā mācību darba forma ir mācību stunda skolotāja vadībā un audzēkņa patstāvīgais mājas darbs. (Dziesmu un vokālīžu apguve). Skolotājs, tiekoties ar audzēkni cenšas noskaidrot audzēkņa fiziskās dotības, viņa dzirdi, atmiņu un ritma izjūtu, kā arī balss tembru un diapazonu. Mācību stundā skolotājs paskaidro audzēknim mācību priekšmeta mērķus un uzdevumus. Darbā tiek izmantots skolotāja teorētiskais skaidrojums, demonstrējums, audzēkņa izpratnes un sasnieguma analīze un pieļauto nepilnību novēršana. Notiek darbs pie audzēkņa stājas un vokālo iemaņu apguves (elpošana, skaņveide, dikcija un artikulācija, diapazona, tembra un izpildījuma izteiksmīgums), muzikālās iztēles, mūzikas uztveres un radošo spēju attīstības, priekšstatu veidošana par žanriem un stiliem. Iegūtās zināšanas un prasmes tiek praktiski pielietotas dziedot vingrinājumus, vokālīzes, tautasdziesmas un oriģināldziesmas.

Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums

Mācību telpai ir jābūt vismaz 10 m², aprīkotai ar klavierēm, klavieru krēslu, skolotāja galdu un 2 krēsliem, spoguļi, nošu pulti, plauktu mācību līdzekļu uzglabāšanai.

Ieteicamais repertuārs:

1. klase:

Latviešu tautas dziesmas:

J. Vītola apd.	“Trīs sidraba upes tek” “Dzeltens manis kumeliņš” “Stādīju ieviņu”
J. Lipšana apd.	“Es uzgāju ganīdams” “Kas tie tādi, dziedātāji”
L. Garūta	“Šūpla dziesma lellītei” “Ozoliņi, ozoliņi”
A. Žilinskis	“Ar dziesmiņu ciemos eju” “Šūpla dziesma māsiņai”
Ald. Kalniņš	“Zirņu skola”
J. Karlsons	“Kur saulīte gulēt iet”
G. Dovgjallo	“Aiju, aiju, aiju”
P. Vasks	“Dedziet gaišu uguntiņu”
V. Salaks	“Divi zaķēni”

2. klase:

F. Abts Vokālīzes Nr.2, 4

Latviešu tautas dziesmas:

J. Vītola apd.	“Sidrabiņa upi bridu” “Čučī, mana līgaviņa” “Aijā, Ancīt, aijā”
Jēk. Mediņa apd.	“Skan balstiņis” “Suņi zaķim pēdas dzina”
V. Salaks	“Skaista mana tēva sēta”
J. Porietis	“Murrājama dziesmiņa”
J. Lūsēns	“Zirneklis”
E. Īgenberga	“Sapnītis”
Ģ. Ramans	“Čiekuriņi”
J. Karlsons	“Kur saulīte gulēt iet”
A. Altmanis	“Zooloģiskais dārzs”
R. Pauls	“Maziņš esmu es” “Putniņš uz zara”

3. klase:

F. Abts Vokālīzes Nr. 3, 5, 8,

Vakkai Vokālīzes Nr. 3, 4,

Latviešu tautas dziesmas:

Em. Melngaiļa apd.	“Tumsiņāi vakarāi”
Jēk. Mediņa apd.	“Suns par vilku daudz bēdāja”
J. Vītola apd.	“Nu ar dievu, Vidzemīte”

	“Lēcu, lēcu dārziņā”
J. Vītols	“Mīkla”
J. Ozoliņš	“Mēnestiņš”
P. Barisons	“Rokas”
Im. Kalniņš	“Maizīte”
S. Mence	“Maizes šūpulīši”
	“Vējeļa dzismiņa”
Ald. Kalniņš	“Divi vīri”
R. Pauls	“Aicinājums”
	“Labā ziema”
J. Lūsēns	“Inventarizācija”
	“Pingvīnu un Flamingo dziesma” no „Putnu operas”
A. Engelmanis	“Pusnakts vidū ūpis raud”
E. Eglītis	“Agnus Dei”
V. Mocarts	“Pavasara ilgas”

4. klase:

F. Abts	Vokalīzes Nr. 6, 12
Zeidlers	Vokalīze Nr. 6
Concone	Vokalīzes Nr. 2, 11
Latviešu tautas dziesmas:	
J. Vītola apd.	“Pirkstainīšus vien adīju”
	“Āvu, āvu baltas kājas”
	“Puiši jāja pieguļā”
	“Redz kur jāja”
J. Vītols	“Kaķenīte”
	“Kārlītis”
P. Barisons	“Daina”
Alfr. Kalniņš	“Tracis”
R. Pauls	“Vīle vaļā”
J. Lūsēns	“Cipa ārija” no „Putnu operas”
J. Ozoliņš	“Vasariņai “
L. Kurtiņa-Pataša	“Ceļa galā”
H. Puriņš	“Dziesma dabai”
J. Brāmss	“O, daiļā dārzniece”
	“Šūpla dziesma”
Dz. Kaccini	“Ave, Maria”
A. Kaldara	“Sebben crudelle”
K. Sen-Sanss	“Ave, Maria”

5. klase:

F. Abts	Vokalīzes Nr. 7, 8
Litgens	Vokalīzes Nr. 5, 6, 9
N. Vakkai	Vokalīzes Nr. 9, 10, 11
Concone	Vokalīze Nr. 8
Latviešu tautas dziesmas:	
J. Vītola apd.	“Es izgāju ošu birzi”
	“Lieli ļaudis lielījās”

J. Vītola apd.	“Neviens putniņš tā nepūta” “Ai, zaļā līdaciņa”
S. Mence	“Kas?”
F. Šūberts	“Šūpļa dziesma”
V. Mocarts	“Barbarīnas ārija” no po. „Figaro kāzas”
Ferhelsts	“Ave, Maria”
A. Skarlatti	“O, cessate di piagarmi”
A. Vivaldi	“Vieni, vieni”

6. klase:

F. Abts	Vokalīzes Nr. 13, 16, 17
Litgens	Vokalīzes Nr. 10, 13, 14, 15
Zeidlers	Vokalīze Nr. 23
N. Vakkai	Vokalīzes Nr. 10, 11, 18

Latviešu tautas dziesmas:

J. Vītola apd.	“Aiz upītes jēri brēca” “Meita gāja uz avotu” “Teici, teici valodiņa” “Kur, priedīte, tavas skujujas?”
A. Žilinska apd.	“Es, meitiņa, puīšu dēļ”
Ald. Kalniņa apd.	“Ai, ciemiņi, ai, kaimiņi”
E. Melngailis	“Ganiņš”
J. Ozoliņš	“Jau rudens” “Ziema”
A. Eniņš	“Svētlaime” “Sirdi to” “Kāda balss”
G. Karrisimi	“Non posso vivere”
F. Šūberts	“Rozīte” “Forele”
G. Hendelis	“Dignare”

7. klase:

F. Abts	Vokalīzes
Concone	Vokalīzes

Latviešu tautas dziesmas:

J. Vītola apd.	“Līgodama upe nesa”
A. Altmaņa apd.	“Saulīt' vēlu vakarā”
L. Garūta	“Ai, zaļā līdaciņa”
Jēk. Mediņš	“Zvaigžņu lietus”
Alfr. Kalniņš	“Pie vistu kūts” “Rijā”
A. Skarlatti	“Ārija”
Stradella	“Canzonetta”
A. Kaldara	“Ārija”
D. Paizello	“Arietta”
G. Hendelis	“Lascia ch'io pinga” no operas „Rinaldo”
Z. Torelli	“Tu lo sai”

V. Mocarts "Agnus Dei"
F. Šūberts "Kurp?"

8.klase:

Concone Vokalīzes
Zeidlers Vokalīzes
F. Abts Vokalīzes

Latviešu tautas dziesmas:

"Sidrabiņa upi bridu"
"Tumša nakte, zaļa zāle"
"Caur sidraba birzi gāju"
"Aijā manu sakņu balsu"

A. Altmaņa apd. "Pār pļaviņu pāriedams"
Im. Kalniņš "Vasara"
L. Garūta "Vakara blāzma"
U. Džordano "Caro mio ben"
D. Kaccini "Amarilli"
D. Verdi "Ave Maria"
F. Šūberts "Dzirnavnieka puķes"
"Rīta sveiciens"
"Rīta serenāde"

Izmantotā literatūra:

F. Abts. Dziedāšanas skola
Dž. Konkone. Vokalīzes
G. Zeidlers. Dziedāšanas māksla
M. Gļinka. Vingrinājumi balss attīstībai
B. Litgens. Ikdienas vingrinājumi
Sast.B. Tics. Izmeklētas vokalīzes
N. Vokai Vokalīzes
Latviešu tautas dziesmas J. Vītola apd.
Latviešu tautas dziesmas Jēk. Mediņa apd.
Latviešu tautas dziesmas A. Kalniņa apd.
Tautas dziesmu vācelīte
A.Žilinskis Vasariņa klāt
A. Žilinskis Baltā ziema
A. Žilinskis Kurš darbiņš labāks
Maizes šūpulīši
Dziesmu kamoliņš
A.Eniņš Dziedi skolā, dziedī mājā
J. Lipšāns Kas tie tādi, dziedātāji
I. Paura. Dziesmas bērniem
J. Lūsēns Saules māja
J.Lūsēns Dziesmu cikls Mazu brīdi pirms
J.Lūsēns Dziesmu cikls Tas vārds
A. Altmanis. Kur saulīte rotājas
R. Pauls. Saules raibumiņi
R. Pauls. Vītola stabules dziesmas
J. Porietis. Timtirims
D.Robule Dažādi dziesmu krājumi
B.Brīce 100+1 Dziesmiņa
S.Skrūzmane Putnu ceļš
Laudamus I; II

Programmu izstrādāja pedagogu grupa: B. Leite, G. Riežniece, M. Ulberte 2019. gadā.

Mācību priekšmeta programma apspriesta metodiskās sēdes komisijā.

Programma aktualizēta _____